

Språkpolicy

Typ av dokument	Policy
Beslutad av	Rektor
Beslutsdatum	2021-03-25
Dnr	SU FV-1.1.2-1811-20
Giltighetstid	2021-03-25 tills vidare
Ersätter dokument	Stockholms universitets språkpolicy, dnr SU 209-1772-10, beslutad 2011-09-29.
Ansvarig förvaltningsavdelning	Ledningssekretariatet
Ansvarig handläggare	Hanna Sveen

Beskrivning:

Språkpolicyen syftar till att ge vägledning i övergripande språkfrågor och omfattar fyra ställningstaganden till språkanvändningen vid universitetet. Den riktar sig till alla anställda.

1. Syfte och utgångspunkter

Språk är det gemensamma arbetsverktyget för utbildning, forskning, samverkan och administration, och möjliggör utveckling och spridning av kunskap. Goda språkkunskaper är en väg till förståelse och dialog, och flerspråkighet kan främja kreativt tänkande och gemenskap. För en samhällsligt förankrad och internationellt konkurrenskraftig verksamhet krävs hög flerspråkig kompetens, i svenska och engelska framför allt, men även i andra språk.

Syftet med universitetets språkpolicy är att verka för att intern och extern kommunikation vid universitetet är ändamålsenlig och håller hög kvalitet. Policyn riktar sig till alla anställda vid universitetet.

Nedan beskrivs universitetets språkpolicy för all verksamhet vid universitetet utifrån aspekterna flerspråkighet och parallellspråkighet, svenskans roll vid universitetet, klarspråk, och till sist, språkarbete som en del i verksamhetsplanering och uppföljning.

2. Ställningstaganden

2.1 Stockholms universitet är flerspråkigt

Med goda kunskaper i flera språk kan våra studenter och anställda bidra till kunskapssamhället både nationellt och internationellt. EU har ett gemensamt mål att alla medborgare ska kunna två språk utöver modersmålet, och det nordiska ministerrådet vill att svenska, norska och danska även fortsättningsvis används i nordiska samarbeten. Även Stockholms universitet uppmuntrar användning av andra språk utöver svenska och engelska: exempelvis i samverkanssammanhang där det är relevant, vid vissa rekryteringar och vid spridning av forskningsresultat inom vissa forskningsområden.

Engelskan har en särställning som gemensamt språk, särskilt inom forskning och utbildning, såväl vid universitetet som globalt. Universitetet strävar därför efter ökad parallellspråkighet gällande svenska och engelska för att vara en attraktiv plats för svenska såväl som utländska anställda och studenter och för att kunna fungera som ett globalt kunskapscentrum.

Studenter, lärare och forskare vid universitetet bör ha så goda kunskaper i engelska att de kan ta del av, och för forskarnas del även bidra till, det internationella forskarsamhället. Samtidigt bör svensktalande studenter och lärare kunna använda svenska också som *vetenskapligt* språk. Målet om parallellspråkighet innebär att ett medvetet arbete med att stärka de internationella inslagen i utbildningen förenas med ett arbete att utveckla svensk terminologi.

Parallellspråkighet ska eftersträvas även inom administrationen. Handlingar som har stor betydelse för anställda och studenter, exempelvis relevanta styrdokument och beslut, ska finnas på både svenska och engelska. Även information om universitetet, exempelvis för presumtiva studenter och anställda, ska finnas både på svenska och engelska.

Universitetet har även ett uppdrag att synliggöra och underlätta användandet de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli, romska och samiska liksom svenskt teckenspråk. Därför bör universitetets anställda ha kännedom om de rättigheter minoritetsspråkstalare och teckenspråkstalare har enligt språklagen och lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk, exempelvis rätten till teckenspråkstolkning.

2.2 Svenska är huvudspråk vid universitetet

Språklagen utgår från att svenskan ska vara det samhällsbärande språket i Sverige. Det innebär för universitetets del bland annat att svenska är huvudspråk vid universitetet i formella beslutssammanhang. Den svenska lydelsen i olika dokument har företräde framför översättningar. Föreskrifter, utbildningsplaner, kursplaner, protokoll, beslut, och liknande ska finnas på svenska men kan vid behov översättas till engelska eller andra språk.

Inom utbildning och forskning ska universitetet värna och utveckla svenskan, men där är valet av språk mer kontextberoende och kräver att man tar hänsyn till exempelvis forskningstraditioner och målgrupper. Vilket språk som används som arbetsspråk kan också variera beroende på förutsättningarna. Men i och med att kunskaper i svenska i stor utsträckning är nödvändiga för det kollegiala arbetet bör alla anställda beredas möjlighet att införskaffa de färdigheter i svenska som behövs för sammanhanget.

Svenska myndigheter har ett särskilt ansvar för att använda, utveckla och tillgängliggöra svensk terminologi inom sina olika fackområden. Därför uppmuntrar universitetet sina anställda, inte minst de forskare som kan, att bidra till utveckling och användning av svensk fackterminologi.

2.3 Klarspråk präglar universitetets språkanvändning

Språket i universitetets verksamhet ska vara vårdat, enkelt och begripligt. Ett tydligt språk främjar effektiviteten och välskrivna texter bidrar till ett gott anseende i omvärlden. Språkrådet beskriver i sin uttolkning av språklagen vad som menas med vårdat, enkelt och begripligt språk, dvs klarspråk. Det kan sammanfattas i nedanstående beskrivningar. Språket ska:

- vara anpassat till mottagaren
- ha en ändamålsenlig struktur
- vara klart och tydligt
- vara tillgängligt och inkluderande
- kännetecknas av en respektfull ton.

Det är värt att understryka att klarspråk innebär mottagaranpassning, dvs sammanhanget avgör vilket språkbruk som lämpar sig bäst. Alla anställda vid universitetet förväntas sträva efter klarspråk, alltså för *sammanhanget* begripligt och *mottagaranpassat* språk i både tal och text.

2.4 Språkarbetet är en del av verksamhetsplanering och uppföljning

Arbete med språkfrågor ska vara en naturlig del i planering och uppföljning av universitetets verksamhet och ses som en del i kvalitetsarbetet. Det ska leda till en ökad språklig medvetenhet, bland annat genom att universitetets språkpolicy blir allmänt känd.

Det ska också vara tydligt vart medarbetarna kan vända sig för att få stöd i språkfrågor, språklig kompetensutveckling och översättning. Detsamma gäller vart man ska vända sig för att få teckenspråkstolkning och undertextning av inspelat material.